



RAPPORT OM EMBALLASJEOPTIMERING OG AVFALLSFOREBYGGING

FRA 2025

Sjette år med rapportering, i påvente av ny Emballasjeforordning

De siste årene har emballasje gått fra å være et rent logistikk- og markedsføringsverktøy til å bli et strategisk område for virksomheter. Med EUs nye emballasjeforordning (PPWR) står vi foran den største regelverksendringen emballasjekområdet har opplevd på mange år. For mange kan det oppleves krevende å vite hvor man skal begynne. Hvilke krav gjelder? Hva kommer først? Og hvordan kan man forberede seg på en måte som både skaper verdi og sikrer etterlevelse?

Gjennom årets rapport ønsker vi å bidra med nettopp dette. Vi presenterer ikke bare tall og utviklingstrekk fra våre kunders arbeid med emballasjeoptimering og avfallsreduksjon, men også konkrete eksempler på løsninger som allerede fungerer i praksis. Rapporten viser at mange norske virksomheter er godt i gang, enten gjennom reduksjon av emballasjemengder, mer oppmerksomhet på ombruksløsninger eller bedre tilrettelegging for materialgjenvinning. Samtidig ser vi at det fortsatt finnes et stort potensial for forbedring, særlig når det gjelder dokumentasjon, kompetanse og tilpassning til de nye kravene som kommer.

Det som kanskje inspirerer meg mest i årets resultater, er at de beste løsningene ofte ikke er de mest kompliserte. Mange av tiltakene som gir resultater handler om å stille de riktige spørsmålene: Trenger vi denne emballasjen? Kan den brukes om igjen? Kan den gjenvinnes enklere? Kan vi samarbeide bedre med leverandørene våre? Når slike spørsmål blir en naturlig del av forretningsutviklingen, skapes både miljømessige og kommersielle gevinster.



PPWR vil stille høyere krav til alle som setter emballasje på markedet. Samtidig gir regelverket virksomheter en mulighet til å styrke konkurransekraften gjennom smartere emballaseløsninger, bedre ressursutnyttelse og økt sirkularitet. Vårt mål er at denne rapporten skal gjøre det enklere å forstå utviklingen og inspirere til konkrete neste steg.

Til slutt vil jeg rette en stor takk til Marte Burvald Tofastrud, Anna Hval Skiaker og Ane Olafsrud for arbeidet med denne rapporten. Gjennom grundig analyse, innsamling av data og formidling av kundenes erfaringer har de bidratt til å løfte fram verdifull innsikt som kommer hele bransjen til gode.

God lesning!

Stian Holmen
Kommersiell direktør, NORSIRK

25. september 2026

Innhold

Sjette år med rapportering, i påvente av ny Emballasjeforordning	2
--	---

Om undersøkelsen	4
Utvikling i emballasjemengder	7
Grunnleggende krav til framstilling av emballasje og dens sammensetning	9
Minimering	9
Gjenvinning og ombruk	10
Tungmetaller og bekymringsfulle stoffer	13
Kompetanse og informasjon	16
Planlagte tiltak	17

Emballasjeoptimeringseksempler i lys av PPWR	18
Hva er PPWR?	18
Oversikt over tema	19
Rolleforståelse	19
Emballasjeminimering	24
Skolelyd AS	24
Ombruk	25
HAVI Logistics AS	26
Mjøsens Kaffe	26
Økt gjenvinningsgrad	27
Lyse Tele	27
Bosch	28
Gjenvinningsgrader oppnådd	29
Nordic PRO: Samarbeid på tvers av de nordiske landene	30
NORSIRK tilbyr produsentansvar og rådgivning	31

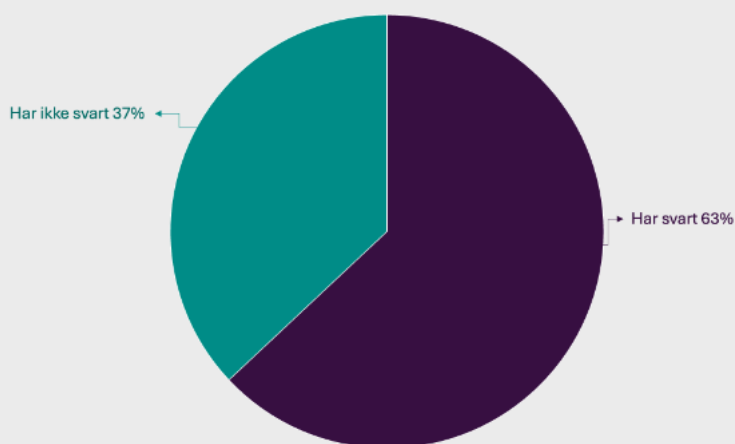
Om undersøkelsen

Dataene i denne rapporten er hentet fra en spørreundersøkelse gjennomført av NORSIRKs kunder med produsentansvar for emballasje. Innledningsvis presenteres en oversikt over kundemassen vår, før vi ser nærmere på hvordan kundene oppgir at de jobber med emballasjeminimering, materialgjenvinning, ombruk av emballasje og skadelige stoffer. Til slutt kartlegges kundenes kompetanse og videre planer for emballasjeoptimering og avfallsforebygging.

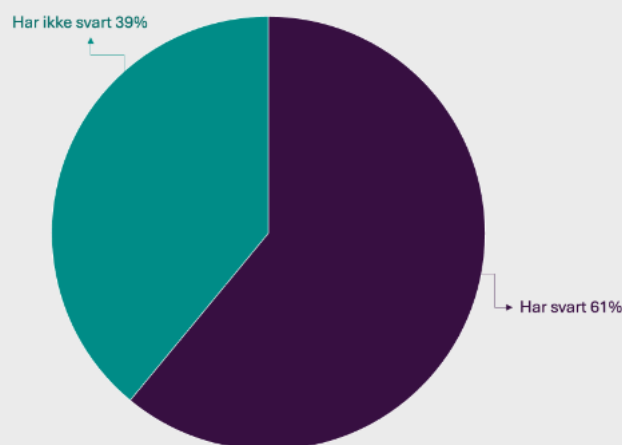
Som tidligere år omfatter undersøkelsen alle som var kunde med produsentansvar for emballasje hos NORSIRK i løpet av 2025. Dette gjelder uavhengig av om de satte emballasje på det norske markedet i 2025, og uavhengig av når de ble kunde eller eventuelt avsluttet kundeforholdet i løpet av året.

Totalt har 61 % av kundemassen besvart årets undersøkelse. Blant dem som satte emballasje på det norske markedet i 2025 har 63 % fullført undersøkelsen, og de som har besvart årets undersøkelse står for 81 % av vår totale «Put on market» (POM).

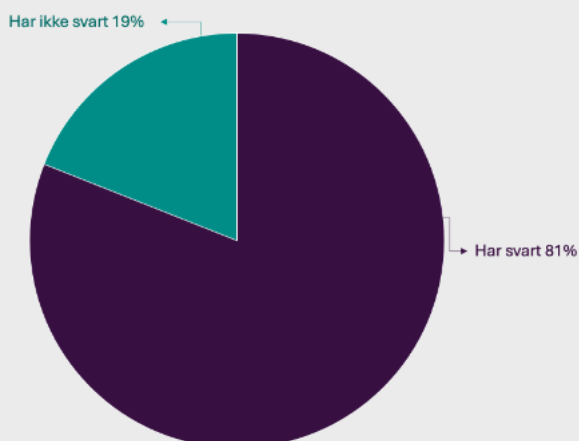
Kunder med POM



Alle emballasjekunder



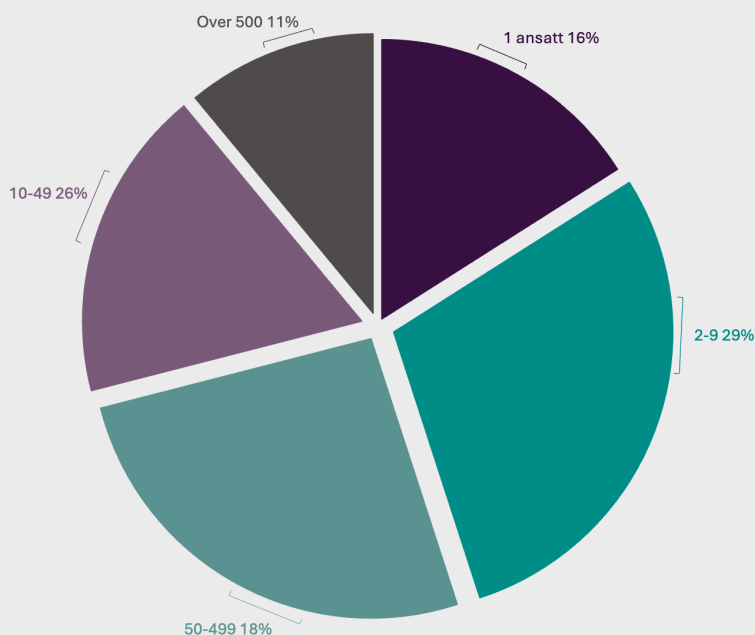
Andel av POM



Som tidligere år har vi mange kunder med få ansatte og relativt lite volum. 16 % av alle som har besvart undersøkelsen oppgir at de kun har én ansatt, og totalt 45 % har under 9 ansatte i sin bedrift. Vi vet likevel at det er mange små bedrifter som gjør det de kan for å optimere emballasjen sin og redusere avfallsmengdene.

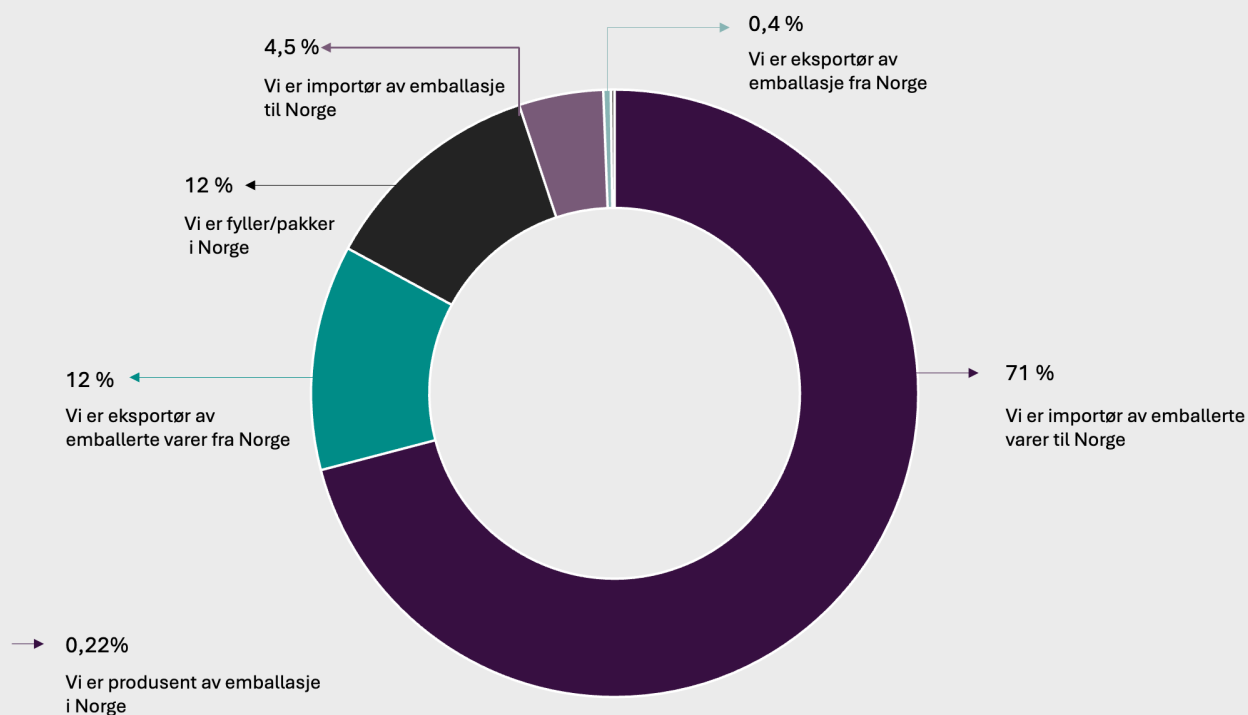
Kundemassen vår har også relativt lik rollesammensetning som tidligere år. 71 % er importører av emballerte varer til Norge, og dette er fortsatt den klart mest utbredte rollen blant våre kunder. Kun et lite fåtall er importører og eksportører av emballasje, og under 1 % er produsent av emballasje i Norge. Dette gjenspeiler seg i svarene fra våre kunder på hvordan de jobber med emballasjen sin.

Størrelsen på våre kunder målt i antall ansatte

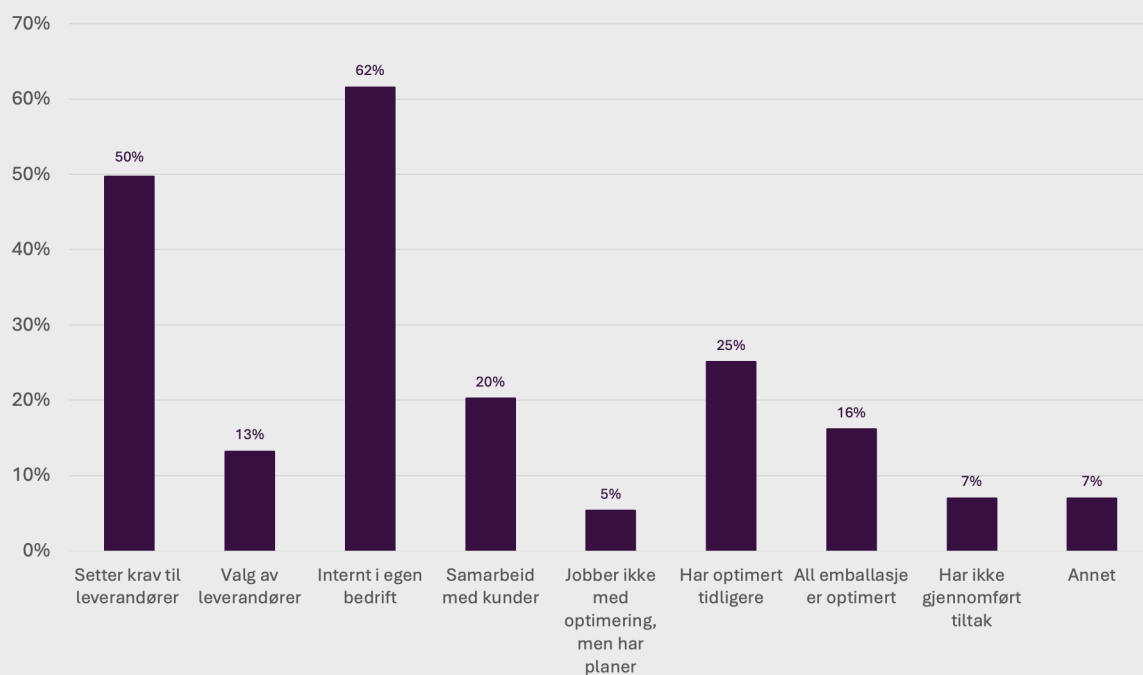


Vi har spurt kundene våre hvordan de jobber med emballasjeoptimering generelt. Her oppgir de fleste at de jobber internt eller stiller krav til leverandører. Av de som har besvart undersøkelsen oppgir 62 % at de jobber internt i egen bedrift, mens 50 % stiller krav til sine leverandører av emballerte produkter og emballasje. En mindre del av kundene har ikke iverksatt tiltak. 7 % oppgir at de ikke har gjennomført tiltak for emballasjeoptimering, og 5 % jobber ikke med dette enda, men har planer om det. Samlet oppgir derfor 12 % av respondentene at de ikke har pågående tiltak på området.

Type produsent



Måte å jobbe med emballasjeoptimering





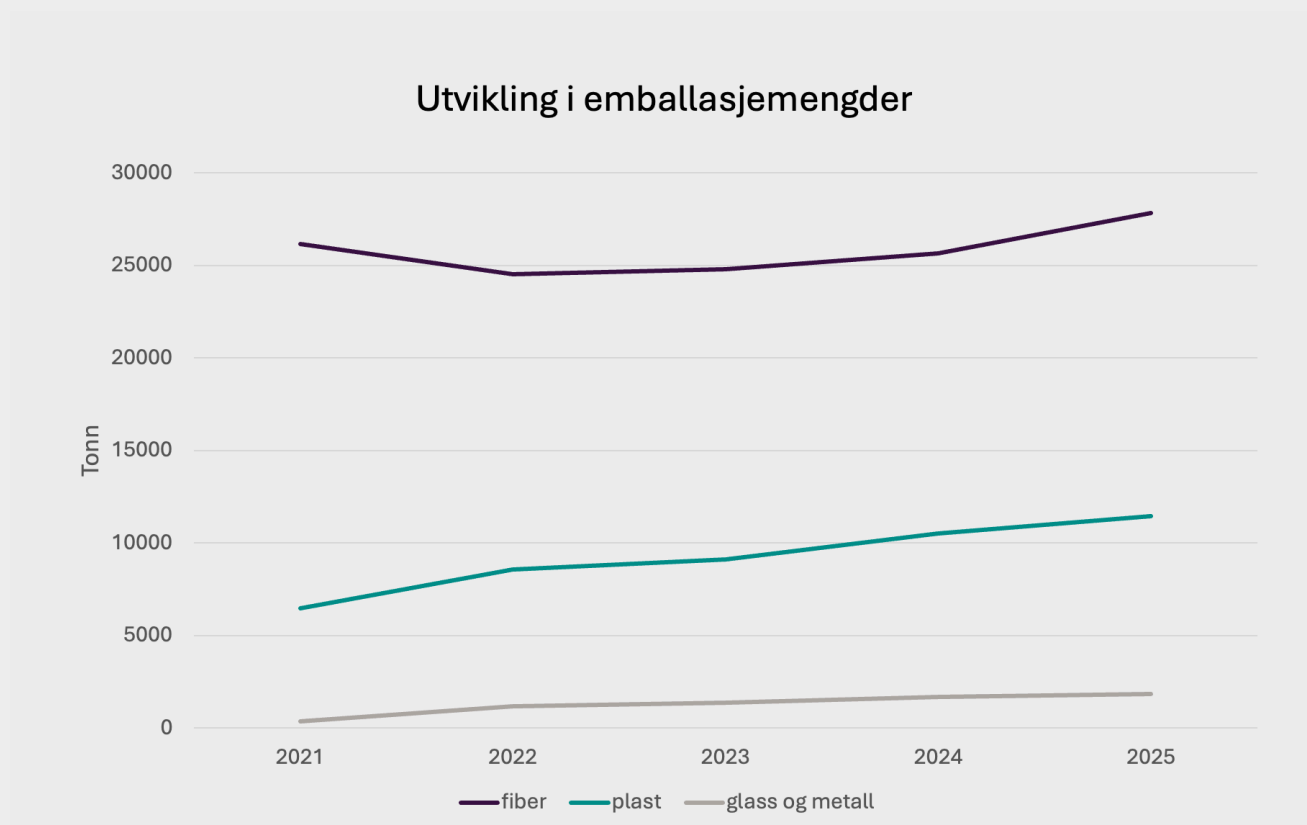
Utvikling i emballasjemengder

Grafen nedenfor viser utviklingen i emballasjemengder fra 2021 til 2025. Den viser utviklingen i emballasjemengder hos kundene våre fordelt på materialtypene fiber, plast, og glass og metall. Utviklingen av plastemballasje inkluderer plastbæreposer, plastlaminater og EPS.

Fra 2024 til 2025 har emballasjemengdene økt for alle de tre materialtypene. Mengden fiberemballasje økte med 8,6 %, plastemballasje med 9 % og glass- og metallemballasje med 9,6 %.

Ser vi på perioden fra 2021 til 2025 samlet har også mengdene økt innenfor alle de tre materialtypene. Fiberemballasje har økt med 6,5 %, mens plastemballasje har økt med 77 %. Den største prosentvise endringen finner vi for glass og metall, som har økt med 406,8 % i perioden. Den høye prosentvise økningen må ses i sammenheng med at mengden glass- og metallemballasje var betydelig lavere i 2021.

Grafen nedenfor viser utviklingen i emballasjemengder basert på mengder rapportert til Miljødirektoratet gjennom årsrapporteringen for alle år. Den gir et bilde av hvordan våre kunders totale emballasjemengder har utviklet seg siden 2021, men kan ikke alene brukes til å vurdere om emballasjebruken reelt sett har økt eller blitt redusert. Utviklingen påvirkes blant annet av endringer i kundemassen og kundenes salgsvolum. Et mer direkte mål på resultatene av emballasjeoptimering og avfallsreduksjon finnes derfor i grafen over rapportert reduksjon i emballasjemengder. Her har kundene oppgitt hvor store mengder emballasje de faktisk har redusert som følge av gjennomførte tiltak.

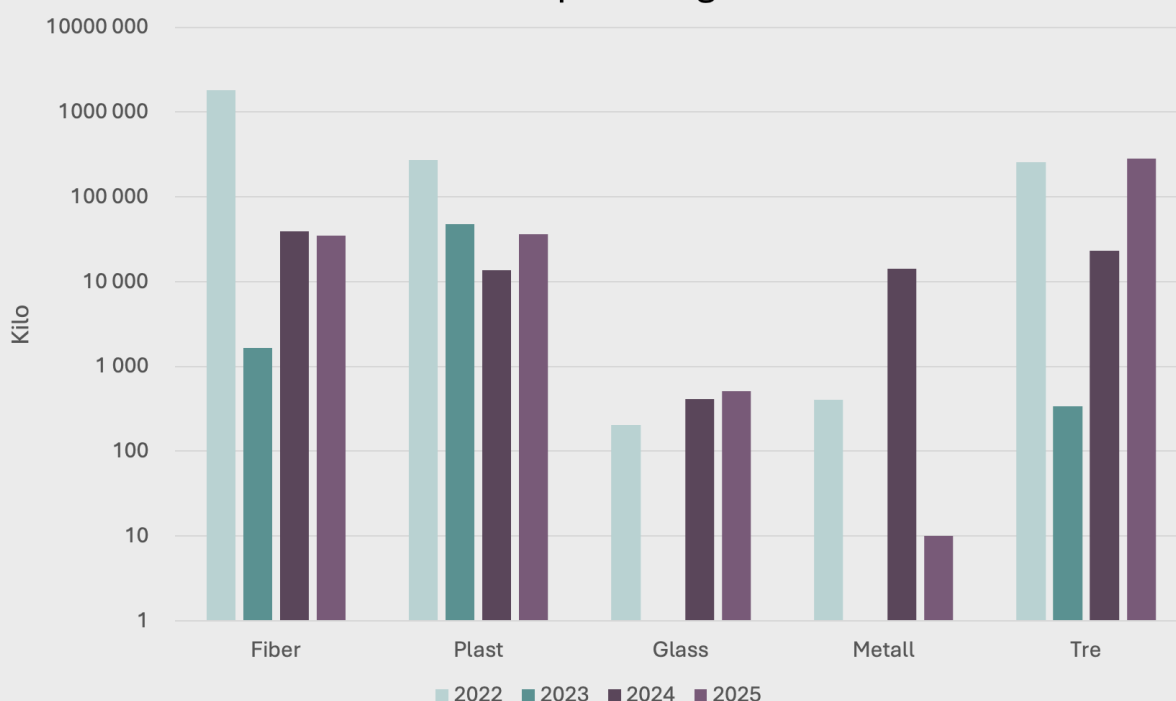


Rapportert reduksjon i emballasjemengder

Av kundene som rapporterer tall på reduserte emballasjemengder, ser vi størst reduksjon på fraksjonene fiber, plast og tre. For tre er det rapportert en samlet reduksjon på nesten 286 tonn, for fiber nesten 35 tonn, og for plast like over 36 tonn.

Vi ønsker å poengtere at det fortsatt er mange som ikke har oversikt over hvor mye emballasje de faktisk har spart som følge av optimeringstiltak. Mange tiltak handler også om å øke materialgjenvinnbarheten fremfor å redusere mengde direkte, og bidrar derfor til mer sirkulære løsninger uten at det nødvendigvis gir en målbar reduksjon i vekt. Det er likevel positivt at noen kunder har konkrete tall på besparelse i emballasjemengder. Denne grafen viser kundenes egenrapporterte reduksjon i emballasje som følge av utførte tiltak fra 2022 frem til 2025.

Rapportert reduksjon i emballasjemengder som følge av utførte optimeringstiltak



Respondentene har også fått mulighet til å beskrive gjennomførte tiltak som har gitt mindre emballasjemengder i fritekst. En kunde skriver for eksempel: «Vi har ikke systemer for å måle tiltakene i vekt, men gjenbraker nærmest alt av esker og innmat.» Fritekstsvarene viser at det gjennomføres tiltak som ikke nødvendigvis fanges opp gjennom de rapporterte emballasjemengdene. Dette bør tas i betraktning ved vurderingen av resultatene fra undersøkelsen.



Grunnleggende krav til framstilling av emballasje og dens sammensetning

Vi har kartlagt hvordan kundene våre overholder de grunnleggende kravene til framstilling av emballasje og dens sammensetning etter vedlegg I nr. 1 i avfallsforskriftens kapittel 7.

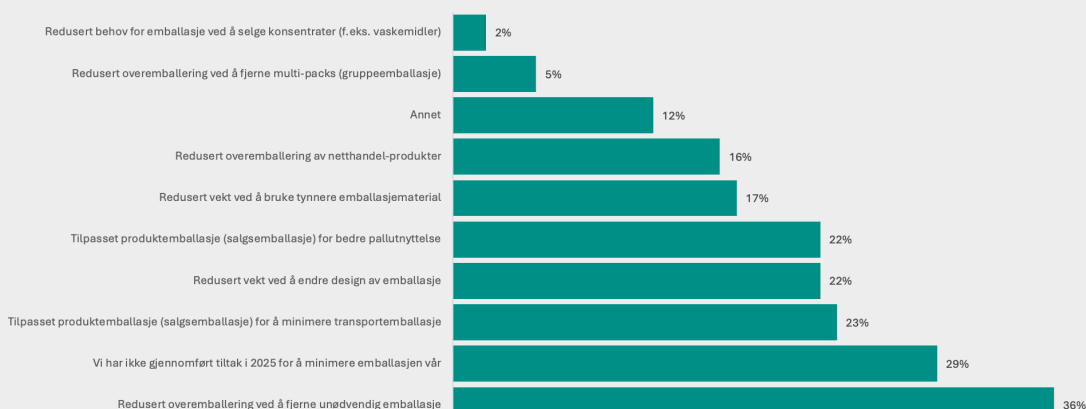
Minimering

Vi har spurt hvilke tiltak kundene våre har gjennomført for at emballasjens vekt og volum reduseres til et minimum, med mulighet for å huke av for flere tiltak. 70 % av virksomhetene oppgir at de har gjennomført tiltak for emballasjeminimering i løpet av 2025. Av disse har 30 % gjennomført ett tiltak, mens 40 % har gjennomført flere tiltak.

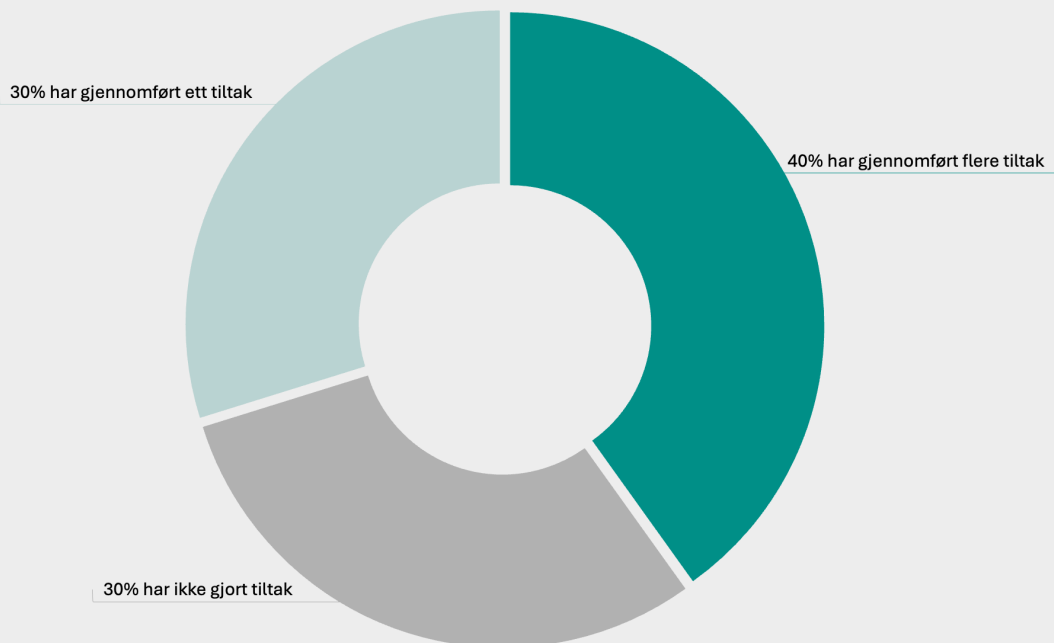
Det mest utbredte tiltaket er å redusere overemballering ved å fjerne unødvendig emballasje, som 36 % oppgir. Videre har 23 % tilpasset produktemballasjen for å minimere transportemballasje, 22 % har endret design for å redusere vekt og 22 % har tilpasset produktemballasjen for bedre pallutnyttelse. 17 % har redusert vekt ved å bruke tynnere emballasjemateriale, og 16 % har redusert overemballering av netthandelprodukter.

Blant fritekstsvarene under «Annet» er gjenbruk av emballasje det klart mest fremtredende temaet. Omtrent en fjerdedel av disse svarene beskriver at bedriften gjenbruker emballasje de selv mottar, i stedet for å kjøpe inn ny emballasje. En kunde beskriver det slik: «Vi lagrer og gjenbruker original emballasje slik at utstyr kan sendes uten ny emballasje».

Hvilke tiltak har dere gjennomført i 2025 for at emballasjens vekt og volum reduseres til et minimum?



Kunder som har gjort tiltak for emballasjeminimering

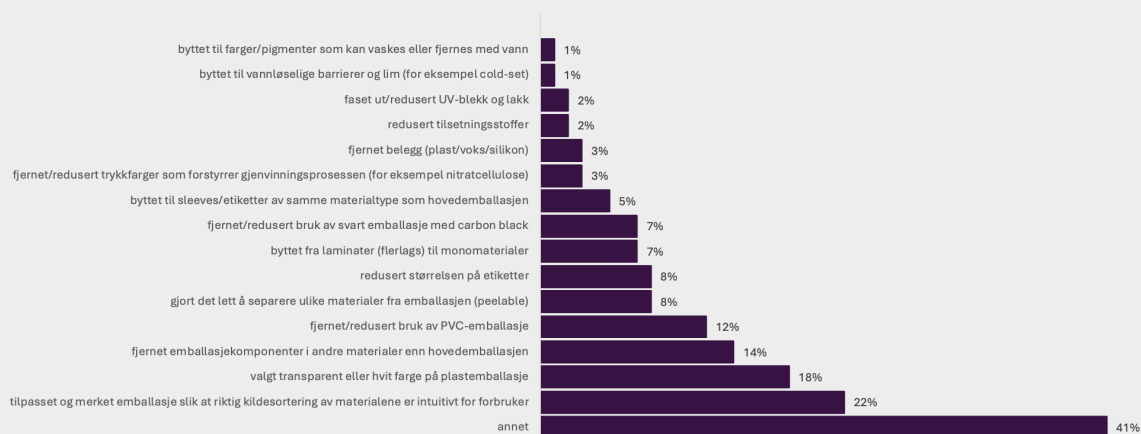


Gjenvinning og ombruk

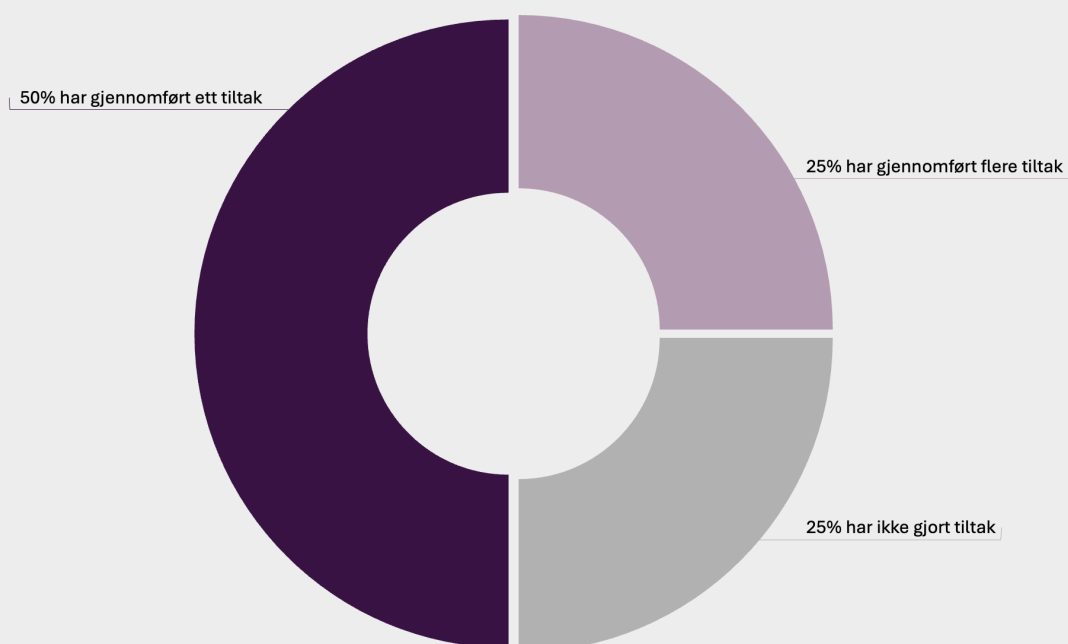
Vi har spurt hvilke tiltak kundene våre har gjennomført for å øke materialgjenvinningsgraden til sin emballasje, med mulighet for å huke av for flere tiltak. Blant respondentene er det mest utbredte tiltaket å tilpasse og merke emballasjen slik at riktig kildesortering blir intuitivt for forbrukeren, slik 22 % oppgir at de har gjennomført. Videre har 18 % valgt transparent eller hvit farge på plasten, og 14 % har fjernet emballasjekomponenter i andre materialer enn hovedemballasjen. En del virksomheter har også jobbet målrettet med å fjerne stoffer som forstyrrer gjenvinningsprosessen, som PVC-emballasje (12 %) og svart emballasje med carbon black (7 %). En stor del oppgir også at de har jobbet med dette på andre måter enn alternativene som er listet opp.

Totalt oppgir 75 % av virksomhetene at de har gjennomført tiltak for økt materialgjenvinningsgrad i løpet av 2025. Av disse har 50 % gjennomført ett tiltak, og 25 % har gjennomført flere tiltak. Vi opplever generelt økende oppmerksomhet på gjenvinnbarhet blant flere av kundene våre i forbindelse med PPWR. En kunde beskriver følgende: «Preference is given to recyclable packaging materials and to suppliers that support circular packaging solutions and compliance with upcoming PPWR requirements».

Hvilke tiltak har dere gjennomført i 2025 for å øke materialgjenvinningsgraden til emballasjen deres?



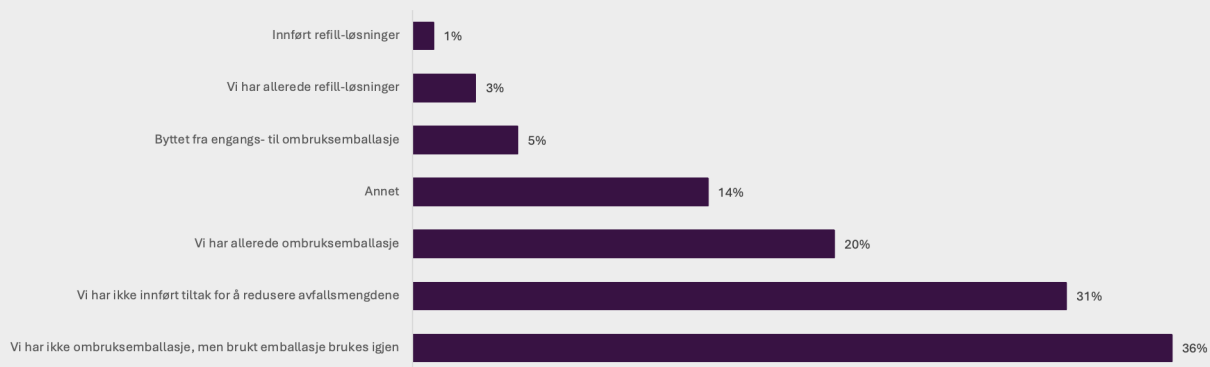
Kunder som har gjort tiltak for gjenvinnbarhet



Videre har vi kartlagt hvordan våre kunder har jobbet for at emballasjen kan brukes på nytt ved å innføre ombruks eller refill-løsninger, også her med mulighet for å huke av for flere tiltak. Det klart mest utbredte svaret er at virksomhetene ikke har ombruksemballasje, men at brukt emballasje brukes på nytt. Gjenbruk av emballasje er et gjennomgående mønster fra tidligere års rapporter, og ble også hyppig nevnt som et tiltak for emballasjeminimering som poengtert tidligere i rapporten. Mange bedrifter bruker gjerne pappesker og fyllmasse om igjen fremfor å kjøpe inn ny emballasje.

Samtidig oppgir 31 % at de ikke har innført tiltak for å redusere avfallsmengder. Dette gjelder særlig de minste virksomhetene, noe som kan tyde på at begrenset kapasitet og ressurser gjør det vanskelig å prioritere gjennomføring. Ser vi disse svarene i sammenheng med andre spørsmål i undersøkelsen, har imidlertid flere av disse virksomhetene gjennomført andre tiltak, blant annet for å redusere emballasjens vekt og volum. Formuleringen i svaralternativet kan derfor være misvisende her, ettersom det ser ut til at det i praksis fanger opp mangel på konkrete ombruks- eller refill-løsninger spesifikt, snarere enn generell mangel på tiltak for å redusere avfallsmengdene. Dette tar vi med oss til neste års spørreskjema, slik at ordlyden presiseres og svarene gir et mer nøyaktig bilde.

Tiltak for at emballasjen kan brukes på nytt



Tungmetaller og bekymringsfulle stoffer

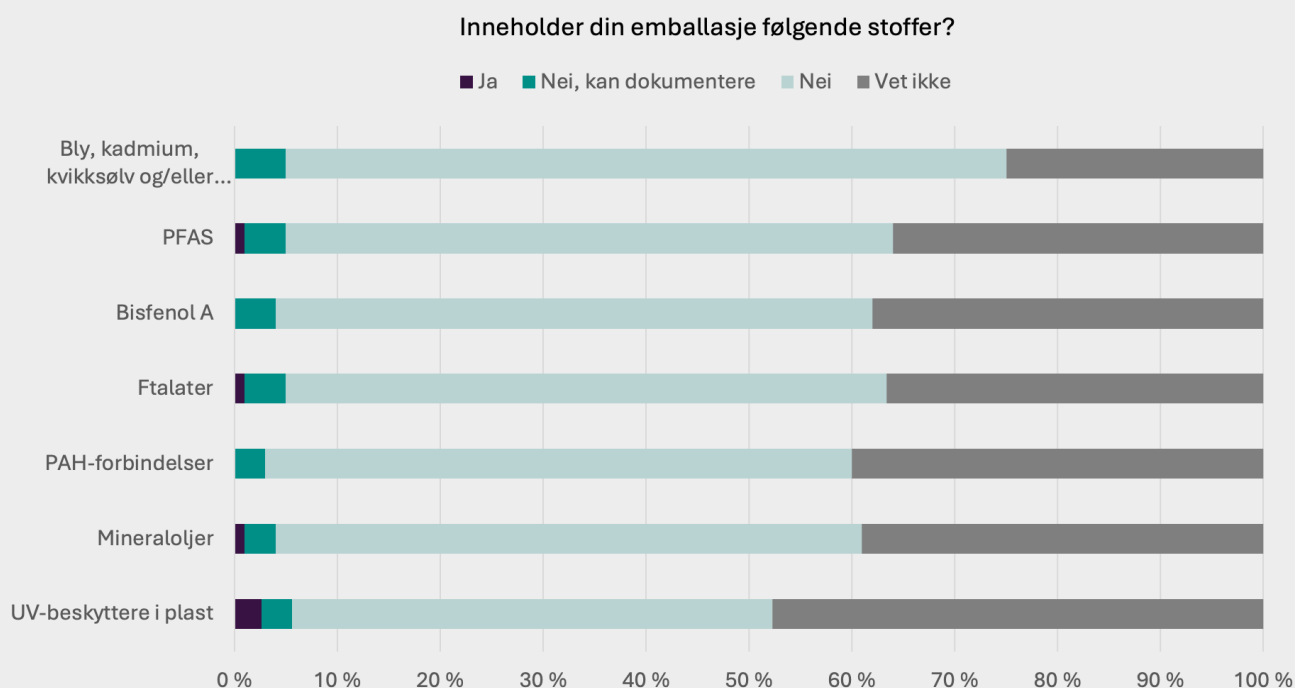
Vi har spurt kundene våre om emballasjen deres inneholder ulike grupper av stoffer, med svaralternativene «ja», «nei», «nei, kan dokumentere» og «vet ikke». Det klare hovedbildet er at de fleste virksomhetene oppgir at emballasjen ikke inneholder disse stoffene. Samtidig er det verdt å merke seg at en stor andel svarer «vet ikke» på alle stoffgruppene, noe som tyder på at mange virksomheter har begrenset innsikt i eller dokumentasjon på innholdet i emballasjen sin. Kun 0–3 % per stoffgruppe oppgir at emballasjen inneholder de aktuelle stoffene.

Ser vi på andelen som totalt svarer nei, uavhengig av om de kan dokumentere det eller ikke, er nivået relativt stabilt fra i fjor til i år for de fleste stoffgruppene. Det som derimot har endret seg markant, er fordelingen mellom «nei» og «nei, kan dokumentere». Andelen som spesifikt oppgir at de kan dokumentere at emballasjen ikke inneholder stoffene, er betydelig lavere i år enn i fjor for samtlige stoffer.

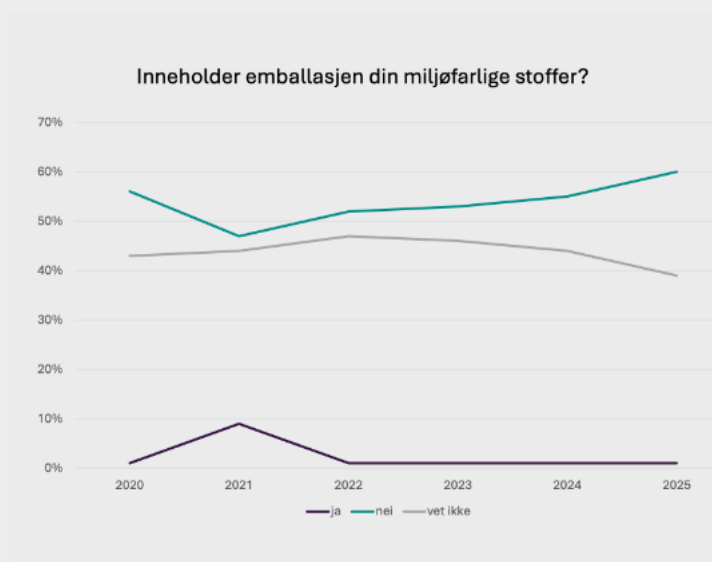
Denne endringen sammenfaller med at vi i år har stilt spørsmålet noe annerledes enn i fjor. I fjor ble spørsmål om dokumentasjon stilt som eget oppfølgingsspørsmål, kun til de som allerede hadde svart nei. I år ligger «nei, kan dokumentere» som ett av fire likestilte alternativer i samme spørsmål, og krever at respondenten selv velger dette i stedet for «nei». Det er interessant at svarene endrer seg så mye avhengig av hvordan spørsmålet stilles, og tallene gir derfor ikke i seg selv grunnlag for å si noe sikkert om utviklingen i hvor mange virksomheter som faktisk har dokumentasjon på innhold i egen emballasje.

Det er heller ikke gitt at fjorårets høyere andel av bedrifter som kan dokumentere er mer korrekt enn årets, ettersom begge tallene er påvirket av hvordan spørsmålet er formulert. Sett i sammenheng med den høye andelen som svarer «vet ikke», mener vi likevel dette samlet peker på et reelt forbedringsområde, og at det er behov for økt bevissthet rundt innhold og dokumentasjon på egen emballasje.

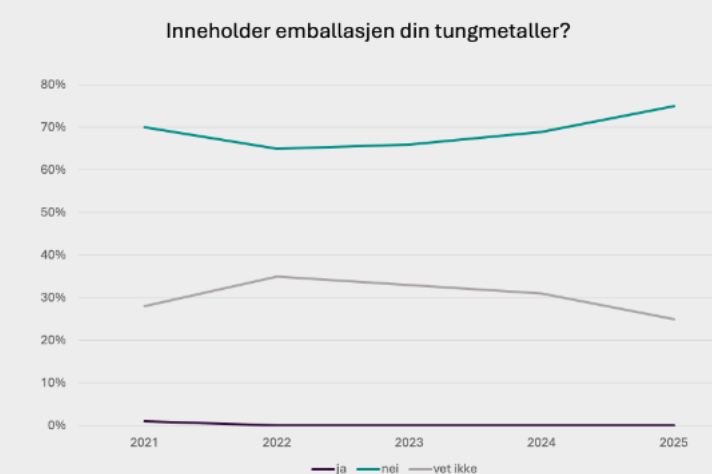
Tungmetaller og bekymringsfulle stoffer i emballasje



Det er likevel hensiktsmessig å presentere utviklingen i innholdet av tungmetaller og miljøfarlige stoffer over tid. I disse grafene er svaralternativene «nei» og «nei, kan dokumentere» samlet under kategorien nei slik som i fjorårets rapport. Som påpekt i fjor har vi siden 2020 spurt kundene våre om emballasjen deres inneholder miljøfarlige stoffer, og fra 2021 har vi i tillegg spurt om den inneholder tungmetaller. Vi fortsetter derfor å presentere utviklingen i miljøfarlige stoffer og tungmetaller separat.



Grafen viser en utvikling av miljøfarlige stoffer i emballasje fra 2020 til 2025. Andelen virksomheter som oppgir at emballasjen ikke inneholder miljøfarlige stoffer har økt jevnt de siste årene, fra 47 % i 2021 til 60 % i 2025. Samtidig har andelen som svarer «vet ikke» gått noe ned, fra en topp på 47 % i 2022 til 39 % i 2025. Andelen som oppgir at emballasjen inneholder miljøfarlige stoffer har ligget relativt stabilt gjennom hele perioden, med et unntak i 2021 der andelen var høyere (9 %). Utviklingen kan tyde på at flere virksomheter over tid har fått bedre oversikt over innholdet av miljøfarlige stoffer i egen emballasje, selv om en betydelig andel fortsatt oppgir at de ikke vet.



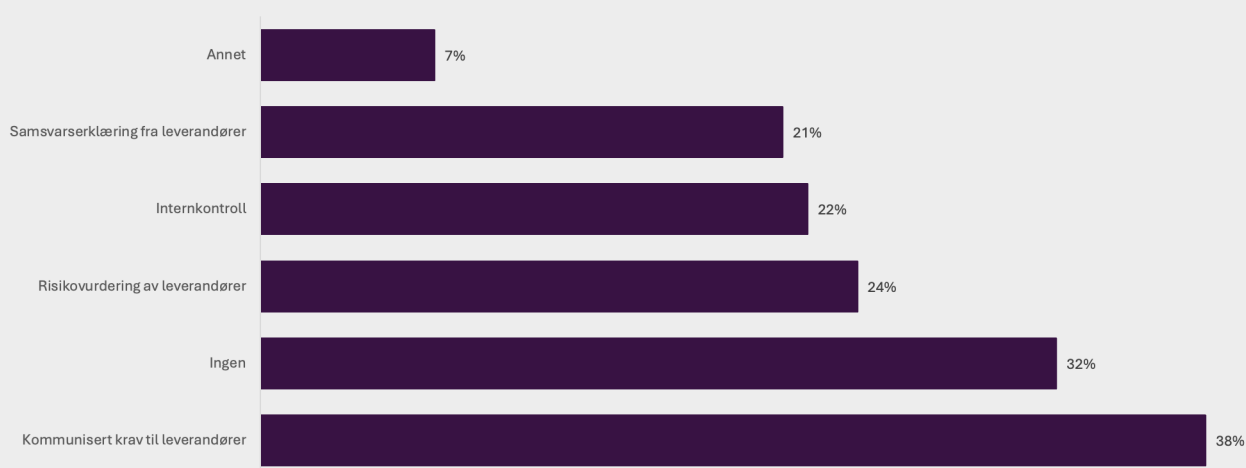
Siden 2021 har vi spurt spesifikt om emballasjen til våre kunder inneholder tungmetallene bly, kadmium, kvikksølv og seksverdig krom. Andelen som svarer nei til dette har økt fra 65 % i 2022 til 75 % i 2025, mens andelen som svarer «vet ikke» har gått ned fra 35 % til 25 % i samme periode. Tilnærmet 1 % bekrefter at emballasjen deres inneholder tungmetaller, og andelen har vært stabilt lav gjennom hele perioden. Sammenlignet med de øvrige miljøfarlige stoffene ser det ut til at kunnskapsnivået om tungmetaller er høyere ettersom en lavere andel svarer at de ikke vet sammenlignet med gruppen miljøfarlige stoffer samlet.



Vi har spurt kundene våre hvilke tiltak de har gjennomført for å redusere miljøfarlige stoffer i emballasjen i 2025, med mulighet for å velge flere alternativer. Det klart mest utbredte tiltaket er å kommunisere krav til leverandører, som 38 % av virksomhetene oppgir at de har gjort. Videre har 24 % gjennomført risikovurdering av leverandører, 22 % har innført internkontroll og 21 % har innhentet samsvarserklæring fra leverandører.

32 % oppgir at de ikke har gjennomført noen tiltak på dette området. Andelen uten tiltak er klart høyest blant de minste virksomhetene. Dette kan tyde på at større virksomheter i større grad har ressurser og systemer for leverandøroppfølging og risikovurdering.

Hvilke tiltak har dere gjennomført for å redusere miljøfarlige stoffer i emballasjen deres?



Kompetanse og informasjon

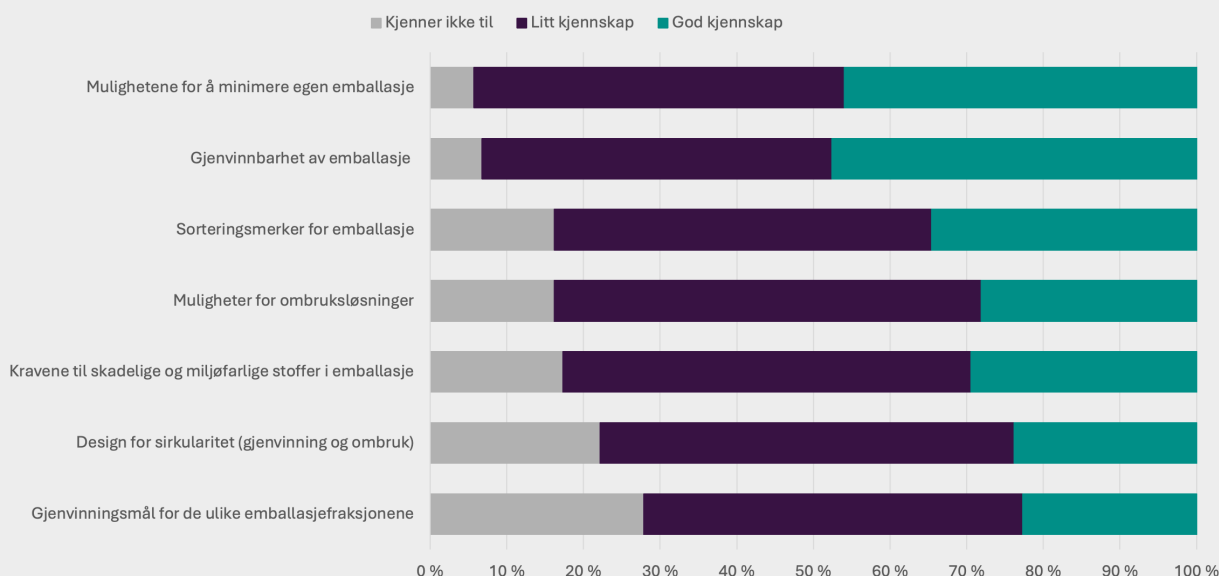
For å kartlegge kompetansen hos virksomhetene har vi spurt hvor godt de kjenner til sentrale temaer innen emballasjeoptimering og avfallsreduksjon. I årets undersøkelse er spørsmålet om kompetanse gjort mer konkret enn tidligere. Kundene har vurdert sin kjennskap til spesifikke temaer fremfor å gjøre en generell vurdering av eget kompetansenivå. Vi mener at denne tilnærmingen gir et mer nyansert bilde av kompetansen, ettersom den tydeligere viser hvilke områder kundene kjenner godt til, og hvor det kan være behov for økt kunnskap.

Kjennskapen er størst til temaene gjenvinnbarhet og emballasjeminimering. 48 % oppgir at de har god kjennskap til gjenvinnbarhet av emballasje, og 46 % har god kjennskap til mulighetene for å minimere egen emballasje.

Kjennskapen er lavere til enkelte av de mer spesifikke temaene. 23 % oppgir at de har god kjennskap til gjenvinningsmål for de ulike emballasjefraksjonene, mens 24 % har god kjennskap til design for sirkularitet. Dette er samtidig temaene hvor flest oppgir at de ikke har kjennskap til området, henholdsvis 28 % for gjenvinningsmål og 22 % for design for sirkularitet.

Samlet tyder svarene på at virksomhetene har god oversikt over de overordnede prinsippene for emballasjeoptimering, men i mindre grad kjenner de konkrete kravene og målene som ligger til grunn.

Kompetanse på relevante områder



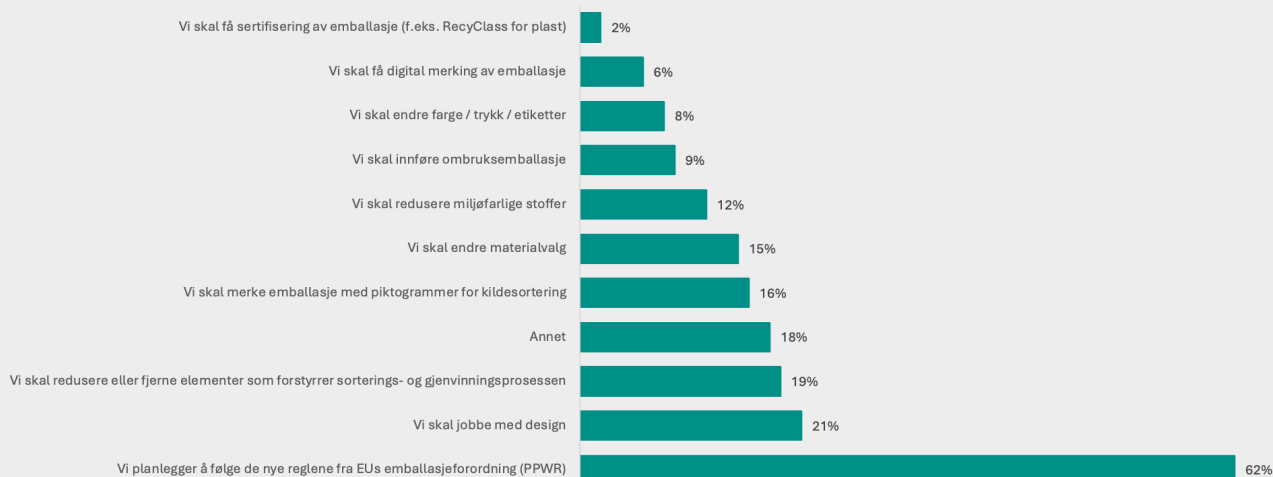


Planlagte tiltak

For å kartlegge kundenes videre planer for avfallsforebygging og emballasjeoptimering har vi spurt hvilke tiltak de planlegger å gjennomføre, med mulighet for å velge flere alternativer. Det klart mest utbredte svaret er at virksomhetene planlegger å følge de nye reglene fra EUs emballasjeforordning, som 62 % oppgir. Selv om dette ikke er et tiltak virksomhetene selv velger av eget initiativ når PPWR blir gjeldende også i Norge, er det nyttig å kartlegge hvor mange som faktisk forbereder seg på dette nå. PPWR er såpass omfattende at det i praksis vil kreve at de i mye større grad arbeider med emballasjeoptimering og avfallsreduksjon fremover.

Av de mer konkrete tiltakene planlegger 21 % å jobbe med design, og 19 % planlegger å redusere eller fjerne elementer som forstyrrer sorterings- og gjenvinningsprosessen. Videre planlegger 16 % å merke emballasjen med piktogrammer for kildesortering, og 15 % planlegger å endre materialvalg. De minst utbredte planlagte tiltakene er sertifisering av emballasje og digital merking.

Hvilke tiltak planlegger dere å gjennomføre?





Emballasjeoptimerings- eksempler i lys av PPWR

Vi har snakket om det i flere år, og nå er den her – PPWR! Den største endringen som treffer alle som selger produkter med emballasje, bruker transportpaller eller selger emballasje er PPWR (Packaging and Packaging Waste Regulation), på norsk kalt Emballasjeforordningen. I resten av Europa har den allerede tredd i kraft 12. august 2026. I Norge har den ennå ikke tredd i kraft, siden vi ikke er medlem i EU, men i EØS.

Det betyr at alle som bare forhandler innenfor Norge fortsatt har tid til å forberede seg. Mens dem som også forhandler i Europa, skal allerede ha på plass en rekke dokumentasjon og møte flere krav.

Kravene kommer trinnvis. Noen regler får virkning allerede fra 2026, mens andre skjerpes videre mot 2030 og 2040. Det gjelder blant annet krav til merking, gjenvinnbarhet, ombruk, resirkulert innhold og dokumentasjon. Målet er at emballasje i større grad skal kunne inngå i en sirkulær verdikjede, samtidig som unødvendig emballasje reduseres.

For norske bedrifter betyr dette at emballasje må vurderes tidligere og mer systematisk enn før. Det handler ikke bare om hvilket materiale som brukes, men også om mengde, design, funksjon og hva som skjer med emballasjen etter bruk. Flere av våre kunder har allerede gjennomført konkrete optimerings- og ombrukstiltak som peker i samme retning som kravene i PPWR. Eksempelene viser hvordan bedrifter har funnet løsninger som passer deres produkter, kunder og logistikk.

En rask oversikt over PPWR: artikkel og tema

Artikkel	Tema	Sidetall
Art. 3	Definisjoner	s. 31–37
Art. 5	Innhold av stoffer	s. 28–29
Art. 6	Resirkulerbar emballasje	s. 39–43
Art. 7	Min. resirkulert innhold	s. 43–45
Art. 8	Biobasert plast	s. 45–46
Art. 9	Komposterbar emballasje	s. 46
Art. 10	Emballasjeminimering	s. 47
Art. 11 & 26	Ombruksemballasje	s. 47–48 + 57
Art. 12–14	Merking	s. 48–51
Art. 15–23	Generelle plikter hos aktører	s. 51–56
Art. 24	Unødvendig emballasje	s. 56
Art. 29–33	Ombruksmål	s. 58–63
Art. 35–39	Samsvarsdokumentasjon	s. 65–66
Art. 45	Produsentansvar	s. 71
Art. 46	Produsentansvarsorganisasjon	s. 72
Art. 48–50	Systemer	s. 74–76

Rolleforståelse

NORSIRK har laget en miniserie på de viktigste rollene i PPWR. Her presenterer vi første del, og resten vil dere finne på våre nettsider www.norsirk.no. Vi går gjennom de overordnede definisjonene og kravene, men tar ikke med eventuelle unntak som kan gjelde. For å være sikker på hvilke krav og roller som treffer din bedrift, anbefaler vi å kontakte oss.

Hvem har ansvar for at emballasjen din oppfyller kravene?

PPWR – EUs forordning om emballasje og emballasjeavfall – stiller en rekke krav til alle som designer, lager, importerer eller selger emballasje og emballerte varer i EU/EØS. Ansvaret for emballasjen ligger ikke hos én rolle, men flere, og mange opplever dette som et vanskelig terreng å navigere i. Derfor har vi laget en miniserie om de viktigste rollene i PPWR, hvilke plikter de har og hvordan du kan identifisere dem.

Det er lett å tenke at spørsmålet «hvem har ansvaret?» har ett svar. I henhold til PPWR kan et og samme selskap ha flere ulike roller samtidig. I denne artikkelserien går vi i seks deler gjennom de viktigste rollene i PPWR. Vi går først i dybden på de fire av dem, og tar for oss det vi opplever er de største spørsmålene hos kundene våre. Forklaringene bygger på lovtekst, og illustreres med konkrete eksempler.

Denne første artikkelen legger grunnlaget for resten av serien. Vi introduserer de to hovedaksene som rollene i PPWR er bygget rundt, og presenterer de fire rollene som har størst praktisk betydning for våre kunder.

Ansvaret kan deles opp i to akser

Den enkleste måten å forstå rollene i PPWR er å dele ansvaret i to akser, fordi ansvarene omhandler ulike krav.

AKSE 2 · AVFALLSFINANSIERING

Produsent: hvem betaler, og hvor?

- Er ansvarlig for betaling av innsamling og behandling i det landet emballasjen blir avfall
- Det er én produsent per emballasjeeinheit per land
- Utløses av en transaksjon, ikke av selskapsform
- Tema for del 3 og 4

AKSE 1 · PRODUKTSAMSVAR

Framstiller: er emballasjen lovlig?

- Må svare på om emballasjen er designet, dokumentert og merket riktig
- Det er én framstiller i hele EU per emballasjeeinheit
- Bærer alene det rettslige ansvaret for samsvar
- Tema for del 2

Den første aksen handler om etterlevelse og samsvar, ofte kalt «compliance», og tar for seg om emballasjen i det hele tatt er lovlig. Er den utformet, dokumentert og merket riktig?

Den andre aksen handler om finansiering av emballasjen som blir til avfall. Dette kalles produsentansvar. Den tar for seg hvem som skal betale for innsamling og behandling når emballasjen en dag blir avfall.

Når en vare produseres og selges i samme land, er det ofte ett og samme selskap som har begge ansvarene, og forskjellen mellom aksene har lite praktisk betydning. Men så snart verdikjeden strekker seg over landegrenser – for eksempel ved import fra et tredjeland, eller salg til flere EU/EØS-land via nettbutikk – kan ansvaret langs de to aksene falle på forskjellige selskaper. Det er da det blir avgjørende å vite hvilken akse man snakker om, og hvilken rolle som gjelder for hver av dem.

Aksen for produktsamsvar viser til *framstilleren*. Framstiller er den som må stå til ansvar for at emballasjen er designet, dokumentert og merket riktig, og det finnes bare én framstiller i hele EU per emballasjeeinheit – uansett i hvor mange land varen etter hvert selges. Denne rollen kan likevel gå fra en aktør til en annen avhengig av flyten i verdikjeden. Dette ansvaret er tema for del 2 i serien.

Aksen for avfallsfinansiering viser til *produsenten*. Produsent er den som er ansvarlig for å betale for innsamling og behandling av emballasjen i det landet den blir avfall. I motsetning til framstilleren, kan det finnes en produsent per land. Rollen utløses av at varen gjøres tilgjengelig i landet. Denne rollen er tema for del 3 og 4.



De fire viktigste rollene

PPWR definerer syv aktører som har en rolle i å sette emballasje eller emballerte produkter på markedet. Flere av disse kommer vi tilbake til senere i serien, men fire av rollene presenterer vi nå fordi de dekker de fleste praktiske situasjoner. Et selskap som selger produkter i EU/EØS kan, for hvert enkelt produkt, ha én av de tre første rollene og samtidig, i tillegg, være produsent.

1 Framstiller (manufacturer)

Art. 3(1)(13). Den som får emballasjen designet eller laget under eget navn eller varemerke. Én i hele EU, uansett hvem som fysisk lager den.

2 Importør (importer)

Art. 3(1)(17). Etablert i EU, og bringer emballasje fra et tredjeland i omsetning i EU/EØS for første gang.

3 Distributør (distributor)

Art. 3(1)(18). Alle andre aktører som gjør emballasjen tilgjengelig, men som ikke er framstiller eller importør.

4 Produsent (producer)

Art. 3(1)(15). Den av de tre andre rollene som først gjør emballasjen tilgjengelig i et gitt land, eller som pakker den ut der. Én per land.

Framstiller («manufacturer») er den som får emballasjen designet eller laget under eget navn eller varemerke, jf. art. 3(1)(13). Her er det merket eller som avgjør, ikke hvem som fysisk lager emballasjen. Det kan bare være én framstiller i hele EU per emballasjeeinheit.

Importør («importer») er etablert i EU, og er den som bringer emballasje eller emballerte varer fra et tredjeland i omsetning i EU/EØS for første gang, jf. art. 3(1)(17).

Distributør («distributor») er en samlekategori for alle andre aktører som gjør emballasjen tilgjengelig i verdikjeden, men som verken er framstiller eller importør, jf. art. 3(1)(18).

Produsent («producer») er den av de tre foregående rollene som først gjør emballasjen tilgjengelig i et gitt land, eller som pakker den ut der, jf. art. 3(1)(15). Fordi produsentrollen er knyttet til land og ikke til selskapet som sådan, kan én og samme virksomhet ende opp som produsent i flere land samtidig, for eksempel hvis den selger direkte til sluttbrukere i flere markeder.

Nettopp dette samspillet mellom rollene og hvordan man selv finner ut hvilken rolle man har, i hvilket land, er det vi går videre inn i resten av serien, med utgangspunkt i konkrete eksempler fra virksomheter som ligner på våre kunders egne.



Eksempel: den norske interiørkjeden

En norsk interiørkjede kjøper inn produkter fra en leverandør i Asia. Varene pakkes i esker med kjedens egen logo, og selges både i egne butikker i Norge og gjennom kjedens nettbutikk direkte til kunder i Sverige og Danmark. Eskene blir regnet som salgsemballasje.

Det første spørsmålet er om esken er lovlig utformet og merket – den første aksen. Det er det framstiller som må stå til ansvar for. Fordi det er kjedens eget merke på esken, er det kjeden som er framstiller, ikke leverandøren i Asia som fysisk produserer den. Kjeden er samtidig importør, siden de bringer varen inn i EU/EØS fra et tredjeland.

Det andre spørsmålet er hvem som betaler når esken blir avfall – den andre aksen. Her blir svaret kjeden som importerer. For varene som selges i de norske butikkene er kjeden produsent i Norge. For varene som sendes direkte til kunder i Sverige og Danmark via nettbutikken, blir kjeden også produsent i hvert av disse landene, fordi salget går rett til sluttbruker over grensen.

Framstilleren og produsenten blir altså ikke den som fysisk lager emballasjen. Dette eksempelet er relativt enkelt ettersom det ikke tar for seg unntak eller hensyn til andre typer emballasje som den samme interiørkjeden importerer. Følg med videre for flere eksempler, og for å vite hva du må gjøre hvis du regnes som produsent i flere land.

Emballasjeminimering



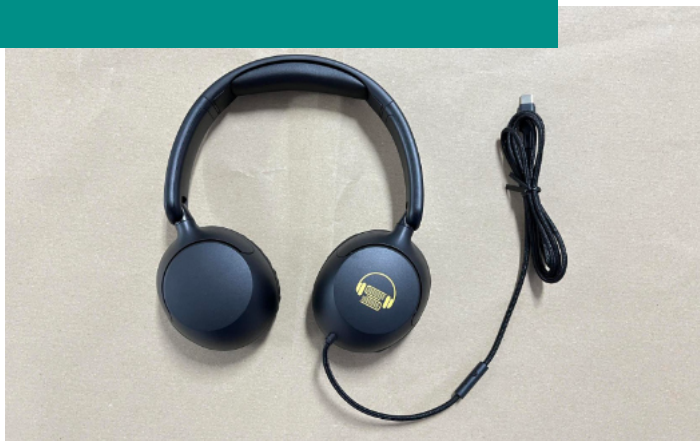
PPWR

Artikkel 10

PPWR krever at emballasje skal reduseres til minimum nødvendig vekt og volum. Kravet gjelder fra 2030 og skal vurderes opp mot emballasjens funksjon, blant annet beskyttelse av produktet, transport, lagring, hygiene, sikkerhet og bruk.

Emballasje skal ikke utformes med unødvendig volum, doble vegger, falsk bunn eller ekstra lag dersom dette ikke er nødvendig for emballasjens funksjon. Det betyr at overemballering må kunne begrunnes teknisk, ikke bare kommersielt.

Den mest effektive måten å redusere emballasjeavfall på er å sørge for at avfallet aldri oppstår. Derfor blir reduksjon av unødvendig emballasje trukket frem som et av de viktigste tiltakene i den nye emballasjeforordningen. Skolelyd AS, en leverandør av hodetelefoner til skoler, viser hvordan emballasjeminimering kan oppnås i praksis.



Fjernet salgsemballasjen

Skolelyd opplevde tidlig at individuelle produktesker skapte unødvendig mye avfall hos kundene. Samtidig fikk de tilbakemeldinger fra lærere om at utpakking av flere hundre headset var svært tidkrevende. Løsningen ble å fjerne mesteparten av salgsemballasjen. Daglig leder André Rostad forteller at rundt 90 prosent av headsetene leveres uten individuell salgsemballasje, og fra 2026 vil alle nye innkjøp produseres uten dette som standard. I stedet pakkes hvert headset i en slitesterk oppbevaringspose som følger produktet gjennom hele levetiden. Posen brukes aktivt av skolene til oppbevaring mellom bruk, og bidrar til at headsetene holder seg fine og får lengre levetid.

Beskytter produktene med mindre emballasje

For transport har Skolelyd utviklet en løsning der headsetene pakkes direkte i ytterkartong med skillevegger av honeycomb-papp. Løsningen gir god beskyttelse uten behov for individuelle produktesker eller plastbaserte fyllmaterialer, forteller André.

Samtidig utnyttes plassen i kartongene bedre, noe som reduserer emballasjemengden per headset og gjør transporten mer effektiv. Bedriften har også valgt enkle kartonger uten unødvendig trykk eller overemballasje.

En løsning flere kan la seg inspirere av

Skolelyds løsning illustrerer at emballasjeminimering ikke nødvendigvis handler om avansert teknologi eller omfattende endringer. I dette tilfellet startet det med et enkelt spørsmål: Hvor mye emballasje er egentlig nødvendig? Ved å tenke nytt om transportbeskyttelse og samtidig gjøre hverdagen enklere for kundene, har virksomheten redusert både avfallsmengder og emballasjeforbruk.

Leverandørkrav blir en del av emballasjearbeidet

I dialog med kunder ser Norsirk ofte at emballasjedata ligger spredt mellom innkjøp, logistikk, produkteiere og leverandører. Når kravene til dokumentasjon øker, blir det viktigere å vite mer om emballasjen før produktet settes på markedet. Begge eksemplene viser at emballasjeminimering ikke bare er noe som skjer på lageret. For importører og produsenter handler det også om å stille tydelige krav til leverandørene, be om bedre emballasjedata og ta emballasjen inn som en del av innkjøpsarbeidet. Med PPWR blir slike vurderinger viktigere. Virksomheter må kunne forklare hvorfor emballasjen har den størrelsen og vekten den har, og hvilke vurderinger som er gjort for å redusere den.

PPWR

Artikkel 11

Emballasje kan bare regnes som ombruksemballasje når den er utformet for flere omløp og kan brukes på nytt til samme formål. Den må tåle håndtering som tømming, fylling, lasting, lossing og klargjøring uten å miste funksjonen sin.

Innen 12. februar 2027 skal Kommisjonen fastsette nærmere regler for blant annet minimum antall omløp for de vanligste typene ombruksemballasje. Flere konkrete ombruksmål i PPWR får virkning fra 2030, med videre opptrapping mot 2040 for utvalgte emballasjekategorier.

Ombruk

To ulike veier til ombruk av emballasje

Ombruk av emballasje er et av de tydeligste grepene virksomheter kan ta for å redusere avfallsmengder. Med PPWR kommer krav og mål knyttet til ombruk av emballasje i flere deler av verdikjeden, for å redusere og styrke. To av våre kunder viser hvordan dette kan oppnås både for virksomheter med store varestrømmer, og for mindre aktører.



HAVI Logistics AS

HAVI Logistics er en sentral logistikkleverandør for matbransjen, blant annet som partner for McDonald's. I en slik vareflyt brukes store mengder transportemballasje, og små endringer kan derfor gi stor effekt. Hos leverandøren har paller tidligere blitt sikret med plastfolie som fjernes og kastes etter hver transport. I 2025 ble plastfolien byttet ut med ombrukbare pallenett. Løsningen er i utgangspunktet enkel: i stedet for å pakke paller inn på nytt hver gang, brukes de samme nettene om igjen. Effekten er derimot betydelig. Virksomheten anslår en reduksjon på omtrent 8 tonn plast i året med løsningen. Dette framheves som et av flere initiativer som skal føre HAVI mot enn mer bærekraftig fremtid. Tiltaket viser hvordan små endringer i transportleddet kan gi store utslag, særlig der samme type emballasje brukes i høye volum.

Mjøsen Kaffe

Som et lite kaffebrenneri på Hamar har **Mjøsen Kaffe** gjort et enkelt ombruksgrep for deres transportemballasje. For kaffeleveranser til nærområdet brukes gjenbrukte plastbøtter til kaffe. Bøttene er næringsmiddelgodkjente og laget av resirkulert plast, og brukes flere ganger i stedet for å erstattes av ny emballasje for hver levering. Dermed reduseres avfallsmengden, samtidig som ressursene som allerede er i omløp utnyttes bedre. Tiltaket viser at ombruk også kan fungere i små vareflyter. Når leveransene skjer lokalt og kundedialogen er tett, kan emballasjen enklere tas tilbake, brukes på nytt og holdes i omløp.



Økt gjenvinningsgrad

Fra 2030 må emballasje som settes på markedet dokumentere en bestemt grad av gjenvinnbarhet, og fra 2038 skjerpes kravene ytterligere. Samtidig er det ikke nok at emballasjen teoretisk kan materialgjenvinnes. Materialene må også kunne samles inn, sorteres og gjenvinnes i de systemene som faktisk finnes. Lyse Tele og Bosch har derfor arbeidet med å erstatte materialer som er krevende å gjenvinne, med alternativer som passer bedre inn i etablerte gjenvinningsstrømmer.



PPWR

Artikkel 6

PPWR krever at emballasje som settes på markedet skal være materialgjenvinnbar. Fra 2030 må emballasje være designet for materialgjenvinning og oppnå minst gjenvinningsgrad C. Emballasje som ikke når dette nivået, regnes ikke som materialgjenvinnbar.

Fra 2035 skal emballasjen også kunne materialgjenvinnes i stor skala i praksis. Fra 2038 skjerpes kravet ytterligere: emballasje må minst oppnå gjenvinningsgrad B for å kunne settes på markedet.

Lyse Tele erstatter plast og skum

Lyse Tele har over tid arbeidet med å øke andelen materialer som er enklere å gjenvinne, blant annet gjennom dialog med leverandører. Plastbaserte emballaseløsninger erstattes gradvis med fiberbaserte og resirkulerbare alternativer, samtidig som brun papp med minimalt trykk brukes der det er mulig. Plastposer rundt kabler og monteringssett byttes også ut med konvolutter av trefiber, noe som gir emballasje med færre materialtyper og bedre forutsetninger for materialgjenvinning. Et konkret eksempel finner vi i emballasjen til enkelte rutere. Her er 307 gram skumplast per enhet erstattet med resirkulerbare fiberinnlegg av FiberFlute. Løsningen gir fortsatt nødvendig beskyttelse under transport, men gjør samtidig at en større del av emballasjen består av materialer som kan håndteres i etablerte gjenvinningsstrømmer.



Bosch ser på hele emballaseløsningen

På globalt nivå har Bosch flere tiltak som skal gjøre emballasjen bedre egnet for materialgjenvinning. Selskapet vurderer både beskyttelsesmaterialer, plasttyper og innholdsstoffer som kan påvirke hva som skjer med emballasjen når den blir avfall. I emballasjen til flere høytrykksspylere er isopor erstattet med bølgepapp og honeycomb, mens enkelte tilbehørsprodukter har gått fra PVC til resirkulert polyetylen. Bosch arbeider også med å redusere innholdet av stoffer som kan skape utfordringer i gjenvinningsprosessen. Blant annet holdes nivåene av mineraloljeforbindelsene MOSH og MOAH godt under de lovfestede grenseverdiene for å sikre at papir- og pappemballasjen kan inngå i en god materialgjenvinningsprosess.



Bedre gjenvinnbarhet vil lønne seg

Arbeidet med gjenvinnbarhet vil få større økonomisk betydning i årene som kommer. Gjennom økomodulering skal produsentansvarsvederlag i større grad knyttes til emballasjens miljøegenskaper. Målet er at emballasje som er godt egnet for materialgjenvinning skal belønnes, mens mindre gjenvinnbare løsninger kan få høyere kostnader. EU arbeider nå med et felles rammeverk for økomodulering som skal være på plass innen 2029. Dette gir enda større grunn til å ha oversikt over materialvalg og hvordan emballasjen fungerer i gjenvinningssystemene.

Gjenvinningsgrader oppnådd

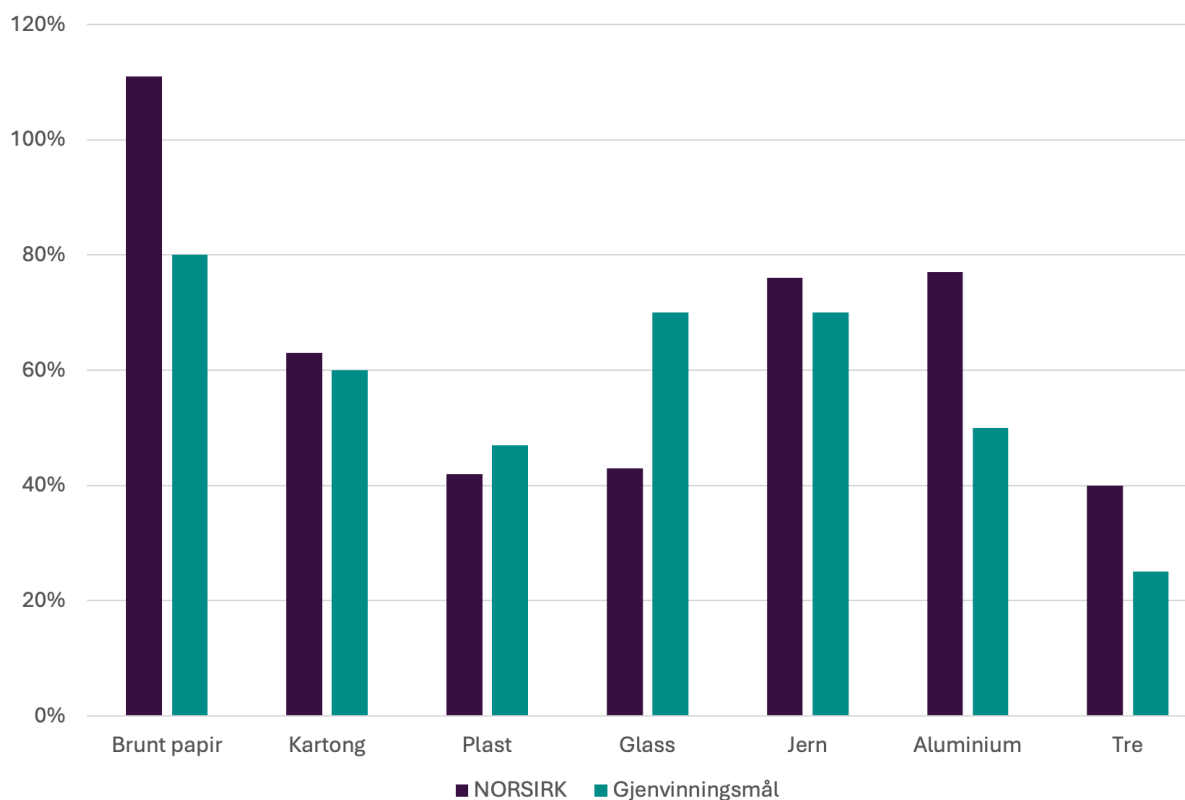
NORSIRK nådde gjenvinningsmålene for fem av sju materialfraksjoner i 2025. Fra 2025 ble materialgjenvinningsgradene skjerpet for flere emballasjefraksjoner. For plast og glass ligger gjenvinningsgraden under de fastsatte målene.

For plast ble materialgjenvinningsgraden 41,5 prosent, mot et mål på 47 prosent. Dette er en betydelig forbedring fra 2024, da gjenvinningsgraden var på om lag 35 prosent. Selv om utviklingen går i riktig retning, er det fortsatt utfordringer knyttet til tilgangen på plastemballasje til innsamling og kvaliteten på det innsamlede materialet.

For glass må den manglende måloppnåelsen blant annet ses i sammenheng med at en betydelig andel av de innsamlede glassmengdene består av drikkevareemballasje, som ikke inngår i beregningen av måloppnåelsen. Mengdene som inngår i beregningsgrunnlaget er derfor lavere enn den totale mengden glass som samles inn. Samtidig er tilgangen på ytterligere mengder glassemballasje begrenset i markedet.

Vi er stolte av resultatene for de øvrige materialfraksjonene og vil fortsette arbeidet med å øke materialgjenvinningsgraden ytterligere for alle fraksjonene.

Gjenvinningsåret 2025



Nordic PRO: samarbeid på tvers av de nordiske landene

Læring fra nordiske nabolands PPWR-implementering gjennom Nordic PRO.

Packaging and Packaging Waste Regulation (PPWR) er blant de største regulatoriske endringer som treffer europeiske produsenter og verdikjeder i dag. PPWR trådte i kraft 12 august 2026 i våre naboland Sverige, Danmark og Finland. I Norge skal PPWR, på norsk kalt emballasjeforordningen, tre i kraft 1. oktober 2027. Forskriften til ny emballasjeforordning ble lansert fra Miljødirektoratet i september og er ventet å gå ut på høring før jul i 2026. Dette er prosessen for å definere norsk implementering av PPWR.

NORSIRK er del av Nordic PRO-alliansen sammen med andre nordiske produsentansvarsselskaper. Gjennom Nordic PRO samarbeider vi for harmonisert implementering av produsentansvaret og tilgrensende regelverkskrav, og vi har en aktiv samarbeidsmodell for å diskutere kunders behov på tvers av nordiske landegrenser. Slik kan vi i NORSIRK bedre bistå våre kunder med pan-nordiske operasjoner og/eller aktiv varehandel med våre nordiske naboland.



F.v. Runa Haug Khoury (NORSIRK), Ane Olafsrud (NORSIRK), Marte Burvald Tofastrud (NORSIRK), Christian Håkansson (TMR), Jacob Grewe Bentzen (Retur), Rikke Hallkjær Kristensen (Retur), Anja Sveen Johansson (NORSIRK), Anne-Mari Kulju (Sumi Oy), Hege Skjode (NORSIRK), Nadja Volant (TMR)

I september samlet vi representanter fra Nordic PRO-alliansen i NORSIRKs lokaler på Helsfyr i Oslo for å diskutere kompleksiteten rundt implementering av PPWR i de nordiske markedene. PPWR åpner nye problemstillinger rundt roller og ansvar i møte med selskapers produsentansvar for emballasjen de setter på markedet i Norge, Norden og i andre europeiske land. Gjennom løpende dialog med vår norske kundebase ser vi at det allerede er mange spørsmål rundt tolkninger av nye PPWR-krav for selskapers egne emballasjevalg og rapporteringsplikter. Aktivt samarbeid og erfaringsutveksling med våre nordiske søsterselskaper i Nordic PRO gir oss nyttige læringer fra andre nordiske markeder hvor PPWR allerede er implementert.

NORSIRK tilbyr produsentansvar og rådgivning



NORSIRK hjelper virksomheter med å forstå, etterleve og forberede seg på nye krav innen produsentansvar og sirkulær økonomi. Vi tilbyr produsentansvar for

- Emballasje (alle materialer)
- Drikkevareemballasje
- Elektroniske og elektriske produkter (EE)
- Batterier
- Landbruksplast
- Fiskeri, fritidsfiske og havbruk

Vi jobber også med de nye produsentansvarsordningene:

- Engangsprodukter av plast (SUP),
- Tekstiler (Videre Tekstil AS)

Dersom du signerer intensjonsavtale allerede nå, vil vi holde deg oppdatert på det som skjer, og du kan være klar med en gang nye regler trer i kraft.

Med NORSIRK får virksomheten tilgang til bred fagkompetanse, praktiske løsninger og én partner som kan samle flere produsentansvar under samme paraply. Gjennom vårt rådgivningsmiljø bistår vi med regelverksforståelse, rapportering, dokumentasjon, emballasjeoptimering og tilpasning til kommende krav. Målet er å gjøre etterlevelse enklere, redusere administrativt arbeid og bidra til en mer sirkulær ressursforvaltning.





NORSIRK er en godkjent returordning og totalleverandør av produsentansvar for norske virksomheter.

I to tiår har NORSIRK ivaretatt produsentansvar for norsk næringsliv. Vi ble etablert i 1998, og har siden etablert oss som en totalleverandør av innsamling, transport og gjenvinning av både EE-avfall, emballasje, drikkevareemballasje og batterier. I dag henter vi avfall fra omtrent 2500 hentesteder over hele landet.

Som kunde hos NORSIRK vil du bli en del av vårt gjenvinnings-nettverk. Vi binder din bedrifts verdikjede sammen, og gjør den sirkulær. Sammen med våre samarbeidspartnere sørger vi for at din bedrift overholder alle myndighetskrav knyttet til EE-avfall, emballasje, drikkevareemballasje og batterier.

Rådgivningsteamet vårt står klart for å hjelpe deg med å oppfylle lovkravene som kommer fra EU i et rasende tempo. NORSIRK har ansatte som kan bistå med GAP-analyser, kartleggingsarbeid av hvor sirkulær bedriften din er – og mye mer. Vi arrangerer kurs, enten på bestilling spesialtilpasset din bedrift, eller du kan melde deg på web-kursene og webinarene våre på nett. Hvert år inviterer vi til en innsiktsdag med påfyll av kunnskap og nettverksbygging en hel dag. La oss i NORSIRK hjelpe dere med vår kompetanse

– så dere kommer godt i mål.

